

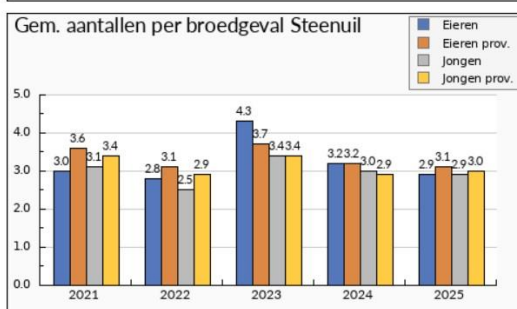
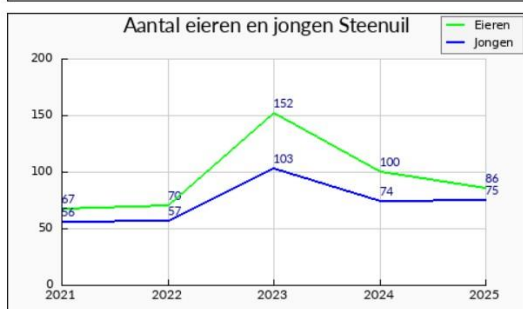
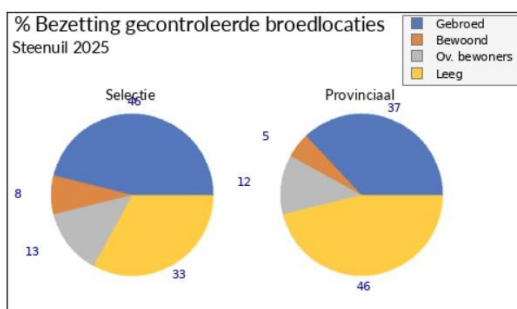
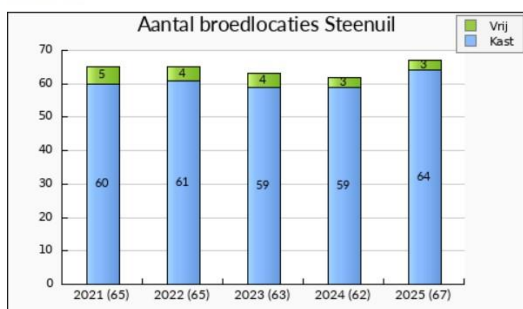
Jaarverslag Uilenwerkgroep Son en Breugel 2025

Uilenbescherming is mensenwerk. Beschermers, gastgevers en Brabants Landschap zetten zich onverminderd in voor een gezonde populatie steen- en kerkuilen. Dat wil niet altijd zeggen dat de cijfers met betrekking tot de aantallen uilen ieder seizoen goed zijn. Als je ze vergelijkt met bijvoorbeeld de jaren '80 zijn ze dat zeker wel. Kerkuilen waren toen in Brabant nagenoeg verdwenen en ook steenuilen waren er niet veel. Dankzij het ophangen, controleren en schoonmaken van kasten is uilenbescherming in onze provincie een succes. Het wordt echter wel steeds moeilijker door de uitdagingen die er zijn en nog gaan komen.

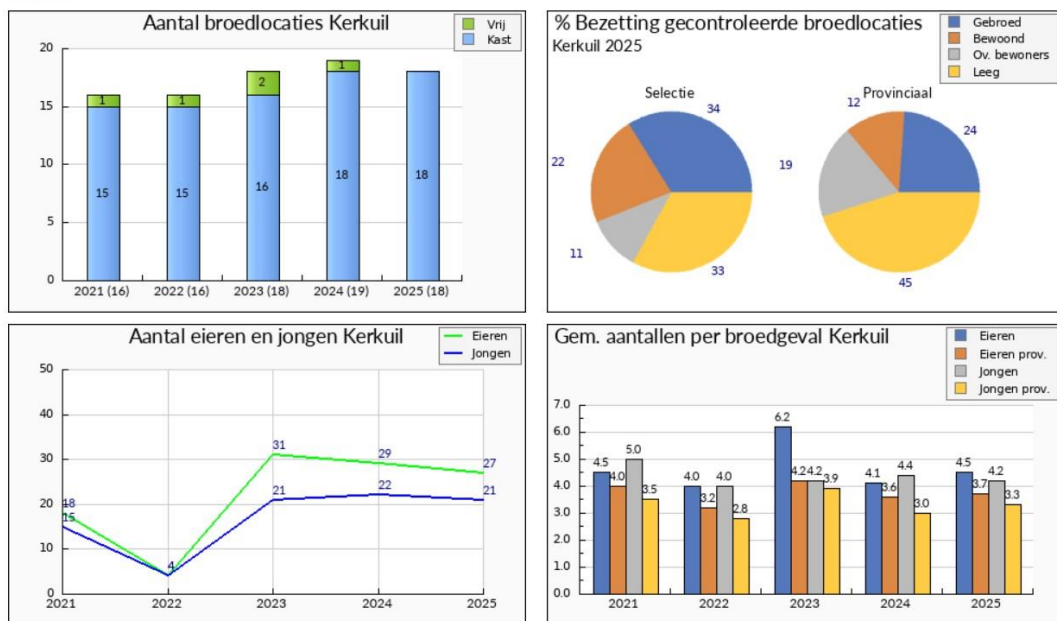
Het aantal steen- en kerkuilen in Nederland lijkt langzaam uit het diepe dal te klimmen maar de toename van het aantal broedparen verloopt langzaam. Uilen zijn afhankelijk van een levendig biodivers landschap én van voldoende broedgelegenheid. Met dat laatste gaat het in Brabant en ook in het buitengebied van Son en Breugel, steeds beter. Er hangen nu 82 kasten waarvan het grootste aantal de kasten voor steenuilen betreft. Op 3 plekken is er sprake van een zogenaamd vrij broedgeval waarbij de uil wél op het erf broedt maar niet in een kast. Dit kan bijvoorbeeld onder het dakbeschot van een oude stal zijn. Vroeger zaten ze daar ook vaak omdat het voor hen mooie plekken zijn. Helaas worden die broedplekken steeds schaarser. Oude schuurtjes en stallen hebben plaatsgemaakt voor grote prefab loodsen en ook de biodiversiteit is ver achteruitgegaan. Kerkuilen zijn specialisten die alleen muizen eten maar steenuilen eten daarnaast ook regenwormen, meikevers, rupsen, spinnen en nachtvinders. Als de biodiversiteit afneemt dan is er ook minder voedsel beschikbaar en is de kans op gezonde jongen die minimaal de eerste winter doorkomen, steeds kleiner.

Dit jaar mochten we 75 jonge steen- en 21 jonge kerkuilen verwelkomen. Voor de steenuilen betekent dat een daling ten opzichte van 2024 en 2023. Hopelijk zet deze trend niet door. Van de 86 eieren kwamen er 11 niet uit. Wat de reden hiervan is, daar kunnen we alleen naar gissen. De meeste van deze eieren waren niet bevrucht wat een aantal jaar geleden nauwelijks voorkwam. De kerkuilen hadden in 2021 een daljaar waarna de aantallen nu min of meer stabiel blijven. Eén strenge winter kan echter al roet in het eten gooien.

Steenuilen

Kerkuilen

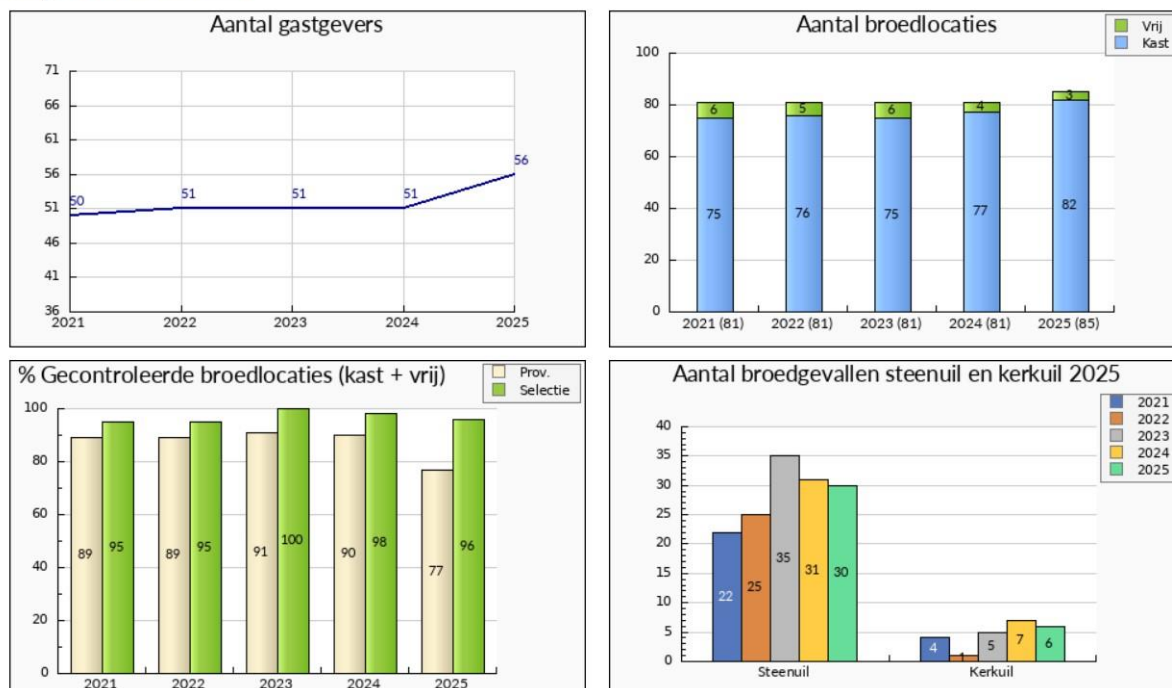
In een van de kasten van 'onze' kerkuilen hebben we een camera hangen. Via de website van het IVN kan iedereen live de belevenissen van deze uilen volgen. Het was een ware soap. Het mannetje verdween maar werd twee dagen later al vervangen door een ander mannetje die op een gegeven moment ook niet meer terugkwam. De timing daarvan was dramatisch want er waren op dat moment 5 jonge kerkuilen. Moeder uil kon in haar eentje niet voldoende voedsel binnenbrengen waardoor er in korte tijd 3 jongen overleden. Voor het eerst in het bestaan van de werkgroep hebben we ingegrepen en de 2 overgebleven jongen naar de Vogelopvang in Someren gebracht. Chapeau voor de vrijwilligers daar die met veel aandacht, tijd en liefde deze uilen hebben grootgebracht. Groot was de verrassing toen we na een aantal weken niet twee maar zes kerkuilen van hen meekregen om in ons buitengebied uit te zetten. Helaas kregen we binnen een week al een melding dat er twee van hen dood teruggevonden waren. Hopelijk hebben de anderen het wel gered. In het najaar kropen in ieder geval weer een mannetje en een vrouwtje kerkuil in de kast. Met de camera kunnen we hun wel en wee weer precies volgen. Goede tijden, slechte tijden in Son en Breugel live.

Er wordt door de werkgroep veel tijd besteed aan het opdoen van kennis over het werken met camera's. Het is maatwerk omdat niet op elke plek wifi en stroom is en het doel van de camera verschilt ook. Aankomen seizoen zal in ieder geval op één locatie een camera in de kast worden gehangen voor de veiligheid van de vrijwilligers. Zij hoeven dan niet meer hoog in de nok van een schuur te klimmen om in de kast te kunnen kijken maar kunnen dat doen door een monitor aan een camera te koppelen.

Goede tijden waren het zeker wat betreft het aantal vrijwilligers en gastgevers. Doordat we twee nieuwe vrijwilligers in onze groep erbij hebben, kunnen we ook het aantal kasten iets uitbreiden. Legsels controleren en schoonmaken en zelfs kasten reviseren, gaat nu eenmaal beter met 8 dan met 6 vrijwilligers. Zeker nu we vanwege de RABO-clubactie, waar het IVN namens de werkgroep aan meegedaan heeft, een nieuwe ladder kunnen aanschaffen. Veel nieuwe kasten zullen er echter niet meer bijkomen omdat het buitengebied zich daar niet meer voor leent en er ook veel bouwplannen zijn. Op de woningbouwkaart van Son en Breugel staan 300 woningen gepland voor de Sonniuswijk. Het zal een uitdaging worden om ervoor te zorgen dat ook de uilen hun plekje daar kunnen behouden. Het aanbrengen van landschapselementen zoals hagen,

poelen en struwelen zullen daarin een grote rol moeten gaan spelen maar daar zullen niet alleen de uilen van profiteren.

Gastgevers en broedlocaties

Het was ook een bijzonder jaar omdat de coördinatoren van de Brabantse uilenwerkgroepen op bezoek kwamen in Son en Breugel. Volgens traditie wordt deze dag georganiseerd in het werkgebied van de vrijwilliger van het jaar en dit jaar was dat Lonneke van Soest, de coördinator van de Son en Breugelse werkgroep. Tijdens de jaarlijkse vrijwilligersavond in Vught ontving zij uit handen van de voorzitter van Brabants Landschap de oorkonde en de daarbij behorende prijs. Met een groep van 50 personen werd in september een bezoek gebracht aan Vaderland en De Stoerderij, twee ondernemers die ook uilen op hun erf hebben. Daarna waren er twee excursies in de Boktse beemden onder leiding van een hydroloog en de beheerder natuurlijke gebieden van de gemeente Eindhoven. De dag was een groot succes waarmee de werkgroep Son en Breugel én haar buitengebied goed op de kaart heeft weten te zetten.

Concluderend was het een succesvol seizoen ondanks het feit dat zeker het aantal jonge steenuilen niet was waar we op gehoopt hadden en dat er ook zorgen zijn omtrent de toekomst van de uilen op de lange termijn. Meer vrijwilligers en meer gastgevers die zich inzetten voor het welzijn van de uilen is echter ook iets om trots op te zijn en dat zijn we zeker.

Lonneke van Soest

Coördinator uilenwerkgroep Son en Breugel

Erwin Deckers

Marije Haagsma

Ron van Hirtum

Jean-Paul Holtmaat

Han kleyn Winkel

Jan-Karel Op de Coul

Paul van Amelsfort

